

Parental Fear of Children's Victimization (A Case Study: District 6 of Kabul)

Zia hussain Yosufi *¹
Seyyed Hossein Hosseini ²
Seyyed Mahdi Seyyedzadeh ³

Abstract

Parental fear of children's victimization has always been a major issue in human societies; however, few studies have attempted to examine it in Afghanistan. This survey was conducted in 2021 using simple multistage sampling. The findings suggested a very low, medium and high fear of children's victimization among 16.7, 14.1 and 68.9% of parents. A medium to high level of fear of children's victimization among parents was 83% which is quite high. Inferential findings suggested no significant relationship between parental fear of children's victimization and "ethnicity, home ownership status and subcultural diversity"; however, a significant relationship was found between other variables. The regression results showed that the "level of education, social disorganization and local connection" describe a percentage of parental fear of children's victimization.

Keywords: *Parents' fear, Victimization, Child, District six, Kabul city, Effective factors*

1. Introduction

In the literature, there is a general consensus over the main consequences of fear which is the severe impairment of the quality of life. The consequences of fear at the individual level vary in terms of physical (heart rate, breath, weakening of the immune system and reduced physical activities), psychological (appearance of fear, isolation, anxiety and post-traumatic psychological injury) and behavioral (fear of crime forces a person to change their lifestyle to adapt to the extant situation) characteristics. The consequences of the fear of victimization at

1 . PhD student in Criminal Law and Criminology Faculty of Law and Political Science Ferdowsi University Of Mashhad, Mashhad, Iran (Corresponding Author: ziahussain510@gmail.com)

2 . Associate Professor Department of Faculty of Law and Political Science Ferdowsi University Of Mashhad, Mashhad, Iran

3 . Assistant Professor Department of Faculty of Law and Political Science Ferdowsi University Of Mashhad, Mashhad, Iran

the neighborhood level causes less attendance in the neighborhood and less participation in neighborhood affairs, and in this way, it results in the lack of social control in the neighborhood. The lesser the people's attendance in the neighborhood, the more it leads to the deterioration of the neighborhood, more fear of people and loss of quality of life. Another major consequence of the fear of victimization is the expenses imposed upon the government to reduce fear, including neighborhood watch, crime prevention, citizen awareness programs, and law enforcement.

Research on the fear of victimization in other countries have often dealt with the theoretical foundations, goals and special social, political, cultural and economic situations. It is rather difficult to find a research that covers this research subject and depicts the amount of parental fear of children's victimization. This study aimed to explain why parental fear of children's victimization occurs and to answer how and in what way parental fear of victimization is created in this city.

2. Methodology

This survey was conducted using a researcher-made questionnaire via proportional random multistage sampling. In the first phase, District 6 was divided into several areas using stratified sampling. In the second phase, the participants were selected from the divided areas and the researcher surveyed the participants in the same way within the district. To measure the validity and reliability of the study, face validity and content validity were evaluated. SPSS was used for data analysis.

3. Results and discussion

The findings suggested a medium to high fear of children's victimization among parents in District 6 was 83% which is quite alarming. On the other hand, the researcher had no access to the official statistics for comparison in order to report the amount of parental fear of children's victimization.

Data analysis based on the hypotheses suggests that the mean parental fear of children's victimization in men was lower compared to women. The study suggested the highest level of parental fear of children's victimization among divorced and widowed parents, those with higher education and higher income, higher social disorganization in the city, dissatisfaction with police performance, and experience of bullying. The regression model in the inferential analysis showed that education level, social disorganization and local connection are directly correlated with parental fear of children's victimization. The higher the level of parental education in District 6, the lower the neighborhood disorganization and the higher the local connection, the lower the parental fear of children's victimization.

4. Conclusion

This survey sought to examine parental fear of victimization using theoretical perspective on the fear of children's victimization. Results suggested that the older the parents, the lower the fear of victimization. To explain it, older parents

experience lower fear of victimization, because their children are grown ups and avoid risk social activities. Women experience more parental fear of victimization probably due to the individual characteristics and their vulnerability in the patriarchal society of Afghanistan. In Kabul, single, widowed and divorced individuals experience higher parental fear of victimization compared to married ones. According to the theory of social vulnerability, single individuals are more vulnerable to crimes due to their lifestyle and they experience more fear of crime. This fear diminishes with marriage. In addition, results demonstrated that the possibility of children's victimization is related to inappropriate occupation, higher education, ethnicity, local connection, social disorganization, and police performance.

5. Selection of References

- Alvi, S., Schwartz, M. D., DeKeseredy, W. S., & Maume, M. O. (2001), **Women's fear of crime in Canadian public housing. Violence against women**, 7(6), pp.638-661.
- Ferraro, K. F. & Grange, R. L. (1987), **The measurement of fear of crime**, inquiry, 57(1),pp. 70-97.
- Jansson, K. (2007), **British Crime Survey-measuring crime for 25 years**, London: Home Office.
- Jones, S (2000), **Understanding Violent Crime**. Buckingham: Open University Press.
- Kawachi, I., & Berkman, L. (2000), **Social cohesion, social capital, and health**, Social epidemiology, pp.174 ,7.
- Lane, J., & Meeker, J.W. (2005), **Fear of Gang Crime: A Look at Three Theoretical Models**, Law & Society Review 37 (2), pp.425-456.
- Lee, H. D., Reyns, B. W., Kim, D., & Maher, C. (2020), **Fear of crime out west: Determinants of fear of property and violent crime in five states**. International journal of offender therapy and comparative criminology, 64(12), 1299-1316.
- Pantazis, C. (2000), **'Fear of crime', vulnerability and poverty**, British journal of criminology, 40(3), pp.414-436.
- Stollard, P., & Stollard, P. (2003), **Crime prevention through housing design**. Taylor & Francis.
- Warr, M. (2000), **Fear of crime in the United States: Avenues for research and policy**, Criminal justice, 4(4), pp.451-489.

Citation:

Yosufi, Z., and Hosseini, H. and Seyyedzadeh,S (2022 & 2023), “ Parental Fear of Children's Victimization (A Case Study: District 6 of Kabul)” , Criminal Law Research, 13(26), pp. 297-326 DOI:10.22124/jol.2022.20568.2198

Copyright:

Copyright for this article is retained by the author(s), with first publication rights granted to *Criminal Law Research*. This is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution License (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided that the original work is properly cited.

ترس والدین از بزه‌دیدگی فرزندان (مورد مطالعه: ناحیه ششم شهر کابل)

ضیاحسین یوسفی^۱

سید حسین حسینی^۲

سیدمهدی سیدزاده ثانی^۳

چکیده

ترس والدین از بزه‌دیدگی فرزندان از گذشته‌های دور در میان جوامع بشری مطرح بوده است؛ ولی در افغانستان پژوهشگران کمتر به آن توجه کرده‌اند. پژوهش حاضر با روش پیمایشی در سال ۱۴۰۰ با استفاده از روش نمونه‌گیری چندمرحله‌ای ساده انتخاب شدند. یافته‌ها نشان می‌دهد که ۱۶.۷ درصد والدین از بزه‌دیدگی فرزندان به میزان خیلی کم، ۱۴.۱ درصد در حد متوسط و ۶۸.۹ درصد در حد خیلی زیاد از بزه‌دیدگی فرزندانشان می‌ترسند. اگر میزان ترس والدین از بزه‌دیدگی فرزندان را از متوسط به بالا در نظر بگیریم، این میزان، ۸۳ درصد است که خیلی زیاد به نظر می‌رسد. یافته‌های استنباطی نشان می‌دهد که بین ترس والدین از بزه‌دیدگی فرزندانشان و متغیرهای «قومیت، وضعیت مالکیت مسکن و تنوع خرده‌فرهنگی» رابطه‌ای معنادار وجود ندارد؛ ولی بین سایر متغیرها رابطه‌ای معنادار به دست آمده است. نتایج رگرسیونی نشان می‌دهد که متغیرهای «میزان تحصیلات، بی‌سازمانی اجتماعی و پیوند محلی» درصدی ترس والدین از بزه‌دیدگی را شرح می‌دهد.

واژگان کلیدی: ترس والدین، بزه‌دیدگی، فرزندان، ناحیه شش، شهر کابل، عوامل مؤثر

۱. دانشجوی دکتری حقوق جزا و جرم‌شناسی دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران. (نویسنده مسئول)
۲. دانشیار دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران.
۳. استادیار دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران.

مقدمه

تلاش‌ها در چند دهه اخیر در مبارزه با جرم و پیشگیری از آن در جامعه با رویکردهای متفاوتی همراه بوده است. در جامعه‌های نسبتاً باثبات که از پشتبانی معنوی برخوردار هستند، مبارزه با جرم و پیشگیری از آن با موفقیت انجام می‌شود؛ در حالی که کشورهای بی‌ثبات از چنین موفقیتی برخوردار نیستند. افغانستان از معدود کشورهایی است که بیشتر از چند دهه جنگ را سپری کرده است و حکومتی که بر اساس موافقت‌نامه آلمان شکل گرفت، بیش از دو دهه دوام نیاورد؛ از این رو، چهار دهه جنگ شاخص‌های امنیت، بهداشت و حداقل رفاه زندگی را در این کشور به کمترین حد رسانده است و در نتیجه و بر اساس آمار سازمان ملل متحد، افغانستان جزو کشورهای ناامن و فقیر محسوب می‌شود (وبسایت سازمان ملل متحد، ۱۳۹۹). از سوی دیگر، این ناامنی آثار زیان‌بار سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و مالی بر مردم تحمیل کرده است. اینجا است که باورهای فردی و اجتماعی افراد به موضوعاتی مثل بی‌سازمانی اجتماعی، تنوع قومی، رضایت از عملکرد پلیس و پیوند محله‌ای در شهر کاهش می‌یابد و شکافی عمیق میان مردم ایجاد می‌کند. این گسست اجتماعی میزان ترس را افزایش می‌دهد و مسئله اعتماد اجتماعی شهروندی را نابود می‌کند و اثر ناگواری بر جامعه می‌گذارد. بنابراین، به هر میزان که بی‌سازمانی اجتماعی، پیوند محلی و رضایت از عملکرد پلیس در میان شهروندان به صورت سالم محقق شود، شهروندان با روان آرام و بدون نگرانی زندگی می‌کنند.

در این اواخر، نگرانی‌ها از جرم، پژوهشگران علوم اجتماعی را علاوه بر پژوهش درباره خود جرم، به تبیین پدیده «ترس از جرم» واداشته است. ترس از جرم مفهومی است که افراد نسبت به حالت و اوضاع و خصوصیات فردی، اجتماعی و محیطی احساس نگرانی دارند و از آینده خود نگران‌اند و به‌نوعی به صورت بالقوه یا بالفعل، دچار ترس می‌شوند (نیکوکار و همت‌پور، ۱۳۹۱: ۱۷). کنت فرارو در کتاب ترس از جرم: تحلیل و بررسی خطر بزه‌دیده‌شدن، ترس از جرم را پاسخی احساسی به چیزی می‌داند که فرد آن را موقعیت جرم می‌داند و در قالب ترس فردی و ترس نوع‌دوستانه (ترس درباره فرزندان و...) نمایان می‌شود (نجفی ابرندآبادی و جمعی از نویسندگان، ۱۳۸۴: ۵۵۵). در سال‌های اخیر، به «ترس نوع‌دوستانه» یا به تعبیری، ترس از بزه‌دیدگی شخص ثالث بیشتر توجه شده است. همچنین، پژوهشگران بین انواع ترس تمایز قائل شده‌اند؛ مثل ترس بی‌شکل و ترس واقعی، ترس از جرائم علیه اشخاص و ترس از جرائم علیه اموال، ترس بعد احساسی و ترس خطر، ترس از قربانی‌شدن و ترس از جرم، ترس از جرم و نگرانی از جرم، ترس (رخداد ذهنی) و نگرانی و اضطراب (موقعیت ذهنی) (نیکوکار و همکاران، ۱۳۹۱: ۱۸). پژوهش‌های تازه بر تمایز مفهومی بین

تلقی شناختی خطر واقعی و ترس واقعی از جرم تمرکز دارند. تلقی از خطر، پیش‌بینی‌کننده مهم ترس از جرم است و آن‌ها مفاهیم متمایزی است (ربانی خوراستگانی و همتی، ۱۳۹۸: ۵).

برخی جرائم دلهره‌آور با توجه به نوع و کیفیت ارتکاب یا اثر آن‌ها بر بزه‌دیدگان، بیشترین ترس را ایجاد می‌کند. این جرائم معمولاً آثار عینی و رؤیت‌پذیری روانی دارد؛ مانند جرائم خیابانی و جرائم خشونت‌آمیز. تجاوز از این نوع حساب می‌شود. در مقابل، جرائم ملایم با اینکه معمولاً زیان‌های وخیم‌تری به بار می‌آورد، چون پیامدهای آن بر افراد غیرعینی و با رؤیت‌پذیری کمتری است، ترس کمتری ایجاد می‌کند. این جرائم معمولاً فاقد قربانی مستقیم است. جرائمی چون اختلاس و تخلفات مالی در این دسته قرار می‌گیرد (پاک‌نهاد، ۱۳۹۲: ۱۷۵).

در ادبیات ترس از بزه‌دیدگی، بر سر این موضوع که اصلی‌ترین پیامد ترس، ضعیف‌شدن کیفیت زندگی است، توافقی جمعی وجود دارد. پیامد ترس در سطح فردی، به‌لحاظ ویژگی‌های جسمی، روانی و رفتاری انسان متفاوت است. ضربان قلب، تنفس، ضعیف‌شدن سیستم ایمنی و کاهش فعالیت‌های فیزیکی، جزو پیامدهای جسمی است (Sapolsky, 2004). پیامدهای روانی، شامل بروز ترس، انزوایی، اضطراب و فشارهای روانی پس از آسیب است (Brewin, 2000). پرهیز از محیط پرخطر و محدودشدن فعالیت اجتماعی و فیزیکی، بخشی از تغییرات حوزه رفتاری است. واقعیت ترس در برخی حالت‌ها کیفیت زندگی را به‌لحاظ رفتاری متأثر می‌سازد و موجب اضطراب می‌شود. فشار بیش از حد ناشی از ترس نیز سبب نرفتن اشخاص به اماکن عمومی می‌شود. برای پیشگیری از بزه‌دیدگی، فرد ممکن است به اقدامات امنیتی دست بزند؛ مانند نصب دوربین‌های مداربسته، حمل سلاح، نگهداری سگ و خارج‌نشدن از منزل در شب (Loader, 1997:37). در حوزه رفتاری، ترس از جرم مجبور می‌کند که شخص سبک زندگی خود را تغییر دهد تا بتواند با وضعیت موجود سازگار شود (عبدالملکی، ۱۳۹۵: ۲۲).

پیامدهای ترس از بزه‌دیدگی در سطح محله موجب حضور کمتر افراد در محله و مشارکت کمتر در امور محله می‌شود و به این طریق، عدم کنترل اجتماعی در محله را در پی دارد (LaGrange, Ferraro, Supancic, 1992). به هر میزان که حضور افراد در محله کم‌رنگ باشد، به زوال محله و ترس بیشتر مردم و افت کیفیت زندگی منجر می‌شود. ترس بیشتر از بزه‌دیدگی، خلوت‌شدن خیابان‌ها، خرید کمتر و ضعیف‌شدن اقتصاد محله را به همراه دارد (McGahey, 1987).

یکی دیگر از پیامد ترس از بزه‌دیدگی در سطح کلان، هزینه‌هایی است که دولت برای کاهش ترس متقبل می‌شود. نظارت بر محله، پیشگیری از جرم، برنامه‌های آگاهی‌دهی برای شهروندان و تصویب قوانین، از جمله این کوشش‌هاست (Lee, Reyns, Kim, Mahe, 2020). علاوه بر این،

ترس از جرم در سطح کلان بر کاهش شمار گردشگران و تضعیف صنعت گردشگری در کشور می‌انجامد و در نتیجه، از نظر اقتصادی و فرهنگی به کشور لطمه می‌زند (Boardman, 2002). برای تبیین پدیده ترس بزه‌دیدگی از جرم کوشش‌ها در دهه ۱۹۹۶ آغاز و نظریه‌های متعددی بیان شده است؛ مانند تجربه بزه‌دیدگی، بی‌سازمانی اجتماعی، تنوع قومی، رضایت از پلیس و نظریه پیوند محلی (عشایری، ۱۳۹۷). به نظر می‌رسد نظریه اخیر، مناسب‌ترین نظریه است برای تبیین ترس والدین از بزه‌دیدگی فرزندان. در این پژوهش تلاش خواهیم کرد نقش این عامل را در میزان ترس والدین از بزه‌دیدگی فرزندان در ناحیه ششم شهر کابل بررسی و کنکاش کنیم.

پژوهش‌ها در محور ترس از بزه‌دیدگی در سایر کشورها اغلب به مبانی نظری، اهداف و اوضاع ویژه اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و اقتصادی پرداخته‌اند. در این میان، به‌ندرت می‌توان پژوهشی را یافت که موضوع این تحقیق (ناحیه ششم شهر کابل) را پوشش دهد و میزان ترس والدین از بزه‌دیدگی فرزندان را بازنمایی کند. در حالی که تنوع قومی و مذهبی این ناحیه نسبت به سایر نواحی بیشتر است. از سوی دیگر، افراد این ناحیه با ناامنی‌های شدیدی مواجه هستند که بر افزایش ترس والدین از بزه‌دیدگی فرزندان مؤثر است؛ مانند جنگ، حملات گروه‌های مخالف دولت، حملات و جرائم گروه‌های تروریستی به‌ویژه داعش در مکان‌های عمومی و خصوصی، بیمارستان‌ها، زایشگاه‌ها، مدرسه‌ها و محافل سیاسی، اجتماعی و فرهنگی. این پژوهش قصد دارد چرایی رخداد ترس والدین از بزه‌دیدگی فرزندان را تبیین و به این سؤال پاسخ دهد که زمینه‌ها و عوامل ترس والدین از بزه‌دیدگی چگونه و از چه راهی در این شهر ایجاد می‌شود.^۱

۱. عوامل تأثیرگذار بر ترس والدین از بزه‌دیدگی فرزندان

برای تبیین ترس والدین از بزه‌دیدگی فرزندان، فرضیه و نظریه‌های زیادی میان پژوهشگران مطرح شده که در ادامه، به دو عامل جمعیت‌شناختی و رویکردهای نظری مرتبط با تبیین ترس والدین از بزه‌دیدگی فرزندان اشاره می‌کنیم.

۱.۱. عوامل جمعیت‌شناختی

مطالعه مبانی نظری نشان می‌دهد که عوامل جمعیت‌شناختی یکی از عوامل مؤثر بر ترس والدین از بزه‌دیدگی فرزندان در پژوهش حاضر است. این عوامل عبارت است از سن، جنسیت، قومیت و نژاد، میزان تحصیلات، میزان درآمد و وضعیت تأهل.

۱. این پژوهش از نظر زمانی، سال‌های ۱۳۹۹ تا ۱۴۰۰ را شامل می‌شود. جامعه آماری پژوهش قبل از تسلط مجدد طالبان بر افغانستان است. تحول سیاسی اخیر (فرار محمد اشرف غنی، رئیس‌جمهور و تسلط طالبان بر افغانستان) در تکمیل پرسش‌نامه هیچ تأثیری نداشته است.

۱.۱.۱. سن

دلایل بسیاری وجود دارد که با افزایش سن، ترس افراد از جرائم بیشتر می‌شود (Toseland, 203: 1982) و میزان آسیب‌پذیری و نیز رفتارهای احتیاطی هم افزایش می‌یابد (نیکوکار و همکاران، ۱۳۹۱: ۹۹)؛ اما این فرضیه همیشه و در همه جا یکسان نیست و برخی یافته‌ها نشان می‌دهد که افزایش سن با ترس افراد از بزه‌دیدگی رابطه‌ای ندارد (سیدزاده، کرمانی، ۱۳۹۳). برخی پژوهش‌ها نشان می‌دهد که ارتباط سن و ترس از بزه‌دیدگی تنها به میزان آن محدود نیست و میان نوع جرائم اقتصادی، سن افراد و میزان ترس هم تفاوت وجود دارد. نیز جوانان در مقایسه با افراد مسن، بیشتر می‌ترسند (Stollard, 2005: 3-5). با توجه به پژوهش‌های انجام‌شده در سایر کشورها، برخی قراین (ناامنی شدید، حملات تروریستی، انواع سرقت، جرایم خیابانی) نشان می‌دهد که در ناحیه ششم شهر کابل میان سن والدین و ترس آنان از بزه‌دیدگی فرزندان ارتباط وجود دارد که میزان و نوع آن در یافته‌های پژوهش بررسی می‌شود.

۱.۱.۲. جنسیت

پژوهش‌ها نشان می‌دهد که زنان بیشتر از مردان از بزه‌دیدگی می‌ترسند (Jansson, 2006: 12) اما ترس زنان بنا بر تحقیقات انجام‌شده ناشی از آسیب‌پذیری فیزیکی، اجتماعی، تفاوت جنسیتی و بزه‌دیدگی جنسی^۱ است (Ferraro, K.F, 1996). زنان به‌ناگاه متوجه وجود این ترس در خود نمی‌شوند، این ترس مادرزادی هم نیست؛ بلکه زنان در فرایند جامعه‌پذیری خویش این ترس را فرامی‌گیرند. آنان می‌آموزند که اگر شب تنها از خانه خارج شوند، احتمال حمله به آن‌ها وجود دارد. والدین، دوستان و رسانه‌های گروهی همه در خدمت تقویت و نهادینه‌ساختن این ترس هستند (سیدزاده ثانی، ۱۳۸۷). ترس والدین از بزه‌دیدگی فرزندان در میان زنان بیشتر از مردان است که بیانگر ارتباط بین جنسیت و ترس از بزه‌دیدگی است.

۱.۱.۳. قومیت

اقلیت‌های قومی به‌دلیل اینکه افراد بیگانه محسوب می‌شوند یا به‌سبب تمایز با اکثریت جامعه، همیشه از مهم‌ترین قربانیان جرائم مبتنی بر نفرت هستند. این گروه از اقلیت‌ها از یک سو به‌دلیل گرایش‌های مهاجرتی و از سوی دیگر، به‌دلیل تعصبات قومی و نژادی، قربانی انواع آسیب‌ها و جرائم می‌شوند (عباچی، ۱۳۸۸: ۵۷۱ تا ۵۷۳). به دو دلیل، تأثیر قومیت بر ترس از بزه‌دیدگی در

کشورها از مسائل درخور بررسی است: ^۱ اول، کسانی که از قومیت و نژاد متفاوت هستند و اقلیت جامعه را تشکیل می‌دهند، بیش از دیگران از جرائم می‌ترسند؛ دو دیگر اینکه این ترس باعث ترس بیشتر آن‌ها می‌شود (تقی‌پور حاوی، ۱۳۹۷: ۴۸).

با توجه به آنچه در بالا اشاره شد، ترس والدین از بزه‌دیدگی فرزندان از این منظر قابل تأمل است؛ یعنی اشخاصی که با اقلیت قومی و نژادی در ناحیه ششم شهر کابل زندگی می‌کنند، میزان بزه‌دیدگی فرزندان نسبت به اکثریت قومی و نژادی متفاوت است. در تأیید آن، پژوهش‌ها نشان می‌دهد در مناطقی که اقلیت نژادی بیشتر باشد، ترس از بزه‌دیدگی به همان نسبت بیشتر است (Eitle & Tavor, 2008: 103). همچنین به باور برخی، اکثر اقلیت‌ها در مناطق فقیرنشین زندگی می‌کنند که گرفتار بی‌سازمانی اجتماعی است. ترس والدین از بزه‌دیدگی فرزندان در چنین محلاتی، بیشتر از دیگر جاها است (سیدزاده ثانی و همکاران، ۱۳۹۳: ۱۲۹). هرچند ناحیه ششم دارای تنوعی قومی و نژادی است، این پژوهش درصدد است که ارتباط میان ترس والدین از بزه‌دیدگی فرزندان و قومیت را تبیین کند.

۴.۱.۱. میزان تحصیلات

یافته‌ها نشان داده است افرادی که تحصیلات دانشگاهی دارند، کمتر از بزه‌دیدگی می‌ترسند (سیدزاده ثانی و همکاران، ۱۳۹۳: ۱۳۰). آنان که تحصیلات بیشتری دارند، از درآمد بهتری برخوردارند و همین توانایی باعث شده که از موقعیت‌های خطرناک دوری کنند و محل‌های کم‌خطری را برای زندگی انتخاب می‌کنند (Hartman, 2011: 13). بر همین اساس، پیمایشی که در ۲۰۰۳ در کشور آلمان انجام شد، نشان می‌دهد که با افزایش سطح تحصیلات، ترس از بزه‌دیدگی نیز کاهش می‌یابد (Oberghell-Fuchs, 2008). مطابق این متغیر دیده می‌شود که میزان تحصیلات والدین در بزه‌دیدگی فرزندان مؤثر است. افزایش میزان تحصیلات ممکن است راهکار مناسبی باشد برای کاهش ترس والدین از بزه‌دیدگی فرزندان در این ناحیه.

۵.۱.۱. وضعیت درآمد

پژوهش دانشگاه یانگستون نشان می‌دهد که میان متغیر میزان درآمد با ترس از بزه‌دیدگی رابطه‌ای وجود ندارد (Hartman, 2011: 25). در مقابل، در پژوهشی دیگر اثبات شد که میان درآمد و ترس از بزه‌دیدگی ارتباط هست (will and McGrath, 1995: 166). با این حال، به‌گفته برخی، میزان درآمد در احساس امنیت فرد و برخورداری از تدابیر و امکانات حمایتی جامعه ممکن است مؤثر

۱. در این اواخر بیشتر حملات انفجاری در شهر کابل، بر اماکن مذهبی، دینی، اجتماعی اقلیت نژادی و مذهبی (هزاره، سیک و هندوه) و خانقاه‌ها رخ داده است که بر میزان ترس آنان تأثیر دارد.

باشد (سیدزاده ثانی، ۱۳۹۲: ۱۲۹). پانتازیس بر این باور بود مشکل افراد فقیر تنها فشار مالی نیست؛ برای مثال افراد کم‌درآمد بیشتر مجبورند در تاریکی شب در ایستگاه اتوبوس منتظر بمانند (Pantazis, 2000, 416). یا آنان پول کافی برای خرید وسایل ایمنی جهت محافظت از خانه‌هایشان را ندارند (تقی‌پور حاوی، ۱۳۹۷: ۵۰). در همین زمینه تحقیقی در کشور استرالیا صورت گرفته که نشان می‌دهد ترس از جرم میان خانواده‌های کم‌درآمد بیشتر است (Graet & McAllister, 1994: 310- 311).

از سوی دیگر، پژوهش دیگری نشان می‌دهد که با افزایش درآمد، احتمال بزه‌دیدگی نیز افزایش می‌یابد؛ بنابراین این پرسش مطرح می‌شود که اگر با افزایش درآمد احتمال بزه‌دیدگی زیاد می‌شود، آیا در نتیجه آن، ترس از بزه‌دیدگی نیز افزایش خواهد یافت؟ چنانچه پاسخ منفی باشد، شاید بتوان گفت علت آن اتخاذ راه‌کارهای پیشگیرانه مطمئن است؛ اما همان طور که افزایش درآمد، احتمال بزه‌دیدگی را نمی‌تواند بیشتر کند، الزاماً تأثیری بر میزان ترس از بزه‌دیدگی هم ندارد؛ برای مثال، جوانان اگرچه در مقایسه با سال‌خوردگان در معرض بزه‌دیدگی بیشتری هستند، ترس از بزه‌دیدگی اندکی را گزارش می‌دهند (نیکوکار و همکاران، ۱۳۹۱: ۱۲۰).

۱.۱.۶. وضعیت تأهل

وضعیت تأهل از عوامل مهمی در بزه‌دیدگی زنان است؛ چراکه زنان مجرد حس مسئولیت کمتری دارند و به دلیل وقت آزادتر، بیشتر در جامعه حضور دارند. همین حضور پررنگ‌تر شاید از علت‌های بزه‌دیدگی بیشتر آن‌ها نسبت به زنان متأهل باشد. نقش اجتماعی زنان باعث می‌شود که بیشتر در محیط‌های مجرمانه و خطرناک یا در زمان‌های خطرناک رفت‌وآمد کنند. زنان متأهل خود را به رعایت قیود اجتماعی ملزم می‌دانند و در پذیرش مسئولیت‌های بیشتر اجتماعی ناچار نیستند. همین وضعیت، سبب حضور بیشترشان در خانه و حضور کم‌رنگ‌تر آن‌ها در محیط بیرون شده و کمتر قربانی جرائم می‌شوند. در مقابل، زنان مطلقه یا زنانی که جدا از شوهرانشان زندگی می‌کنند، ممکن است به دلیل نداشتن حامی، بیش از زنان متأهل در معرض تجاوز قرار بگیرند (تقی‌پور حاوی، ۱۳۹۷: ۴۷). البته ارتکاب برخی از جرائم علیه بانوان متأهل، همانند انواع مزاحمت‌های خیابانی و تعرض جنسی، سوای از وضعیت تأهل زنان، بیشتر به سبب ویژگی جنسیتی و جسمانی زنان و بیماری مجرمان است (علی‌خواه و ربیعی، ۱۳۸۵: ۱۱۳). با توجه به نکات فوق، میان متأهل بودن والدین، فوت همسر و مطلقه بودن یکی از والدین و ترس از بزه‌دیدگی فرزندان با نسبت‌های متفاوتی ارتباط وجود داشته باشد که در یافته پژوهش به آن اشاره می‌شود.

۲.۱. رویکرد نظری تبیین‌کننده ترس از بزه‌دیدگی فرزندان

بیشتر تحقیقات انجام‌شده در خصوص ترس از بزه‌دیدگی حالت توصیفی دارد و بر متغیرهای جمعیت‌شناختی متمرکز بوده، فاقد چهارچوب نظری است. با این حال، در طی ده سال اخیر تلاش‌های زیادی به‌منظور ایجاد چهارچوب مفهومی صورت گرفته که به بخشی از آن‌ها اشاره می‌کنیم.

۱.۲.۱. بی‌سازمانی اجتماعی

مفهوم نابسامانی اجتماعی برگرفته از «مکتب شیکاگو» است. «بی‌سازمانی اجتماعی» اختلال در نظم اجتماعی و تداوم آن اختلال در الگوها و سازوکارهای موجود در واکنش‌های افراد جامعه بیان شده است (ملک‌زاده، ۱۳۸۶: ۴۲). مکتب شیکاگو تأکید می‌کند که ساکنان این ناحیه از نظر زیست‌شناختی یا روان‌شناختی غیرطبیعی نیستند؛ بلکه جرم و انحراف آن‌ها، پاسخ طبیعی افراد به شرایط اجتماعی غیرطبیعی است. تحت این شرایط، سنت‌های جنایی و بزهکارانه ایجاد شده و به‌طوری فرهنگی از یک نسل به نسل بعد انتقال می‌یابد. صنعتی‌شدن و شهرنشینی در جامعه مدرن، از منظر مکتب شیکاگو عوامل بی‌سازمانی اجتماعی از طریق برهم‌زدن کنترل اجتماعی و ارزش‌های اجتماعی سنتی دانسته شده و به‌تبع آن این مسائل به افزایش ترس از بزه‌دیدگی می‌انجامد (نیکوکار و همکاران، ۱۳۹۱: ۱۶۷).

چهار دهه جنگ همه هستی مردم افغانستان را به یغما برده و دیگر از فرهنگ و الگوها خیری نیست؛ چون ذات خشونت و جنگ، تولیدکننده خشونت است و پیامدهای زیادی بر مردم گذاشته است؛ از این‌رو، شهروندان از همدیگر می‌ترسند و این ترس بر والدین مؤثر است. از سوی هم، رشد شهرنشینی و تغییر ساختارهای فرهنگی، سیاسی و اجتماعی، به‌خصوص در ناحیه شش شهر کابل، به‌وضوح مشاهده می‌شود. یکی از این تغییرات، میزان ترس والدین از بزه‌دیدگی فرزندان است که مکتب شیکاگو تغییرات اختلال در نظم اجتماعی و تداوم آن اختلال در الگوها و سازوکارهای موجود در واکنش‌های افراد جامعه را بیان می‌کند.

نظریه پنجره‌های شکسته^۱ به بررسی علائم ناهنجاری فیزیکی در محل سکونت، به‌عنوان جزئی از بی‌نظمی اجتماعی و به اثر آن یعنی ناامنی می‌پردازد (علی وردی‌نیا، جانعلی زاده چوب بستنی، پنج تنی، مهدی، ۱۳۹۴: ۹). ویلسون و کلینگ می‌گویند مردم نه‌تنها از جرم هراس دارند؛ بلکه درمورد اختلال بی‌نظمی نیز دچار نوعی ترس هستند. اختلال ممکن است هم به شکل افراد مخل باشد؛ مانند گداها، معتادها، نوجوانان جنجالی، فاحشه‌ها و هم به شکل فیزیکی مخل نظم باشد؛

1. broken windows

مانند اموال متروکه، پنجره‌های شکسته و مناطق عمومی ویران (Lee et al, 2020: 4). دانشمندان پیرو این نظریه معتقدند که اختلال چرخه‌ای از نواقص را تولید می‌کند که چه‌بسا هم مولد ترس باشد و هم مولد جرم (مالمیر، ۱۳۸۸: ۱۶۱). به تأیید نظریه پنجره شکسته، یکی از علت‌های اصلی ترس والدین از بزه‌دیدگی فرزندان در ناحیه شش شهر کابل، وجود افراد مخمل نظم جامعه (مانند نوجوانان، بیماران روانی، معتاد و ناامنی) و بی‌نظمی فیزیکی (ساختمان‌های متروکه، خیابان بدون روشنایی و...) است که شهروندان در این منطقه با آن‌ها دست‌وپنجه نرم می‌کنند.

۱.۲.۲. تجربه بزه‌دیدگی

تجربه بزه‌دیدگی قبلی تأثیرات زیادی بر ترس افراد دارد (Lane, Meeker, 2014). در مقابل، برخی پژوهش‌ها نشان می‌دهد هیچ رابطه‌ای بین بزه‌دیدگی قبلی و ترس از آن وجود ندارد (Alvi, Schwartz, DeKeseredy & Maume, 2001: 4). از نظر پژوهشگران، ترس از بزه‌دیدگی دو نوع است: تجربه بزه‌دیدگی مستقیم و غیرمستقیم. تجربه بزه‌دیدگی مستقیم ترس از جرم یکی از نتایج بزه‌دیدگی قبلی است (Lee et al, 2020, 4). هرچه تجربه واقعی بزه‌دیدگی یا احتمال بزه‌دیدگی بیشتر باشد، ترس افراد از بزه‌دیده‌شدن بیشتر است (صادقی فسایی، زهرا میرحسینی، ۱۳۸۸: ۱۳۱).

مدل بزه‌دیدگی غیرمستقیم مبتنی بر دو قضیه اساسی است: مدل آسیب‌پذیری و امواج شو. فرض اصلی امواج شو این است: افرادی که درباره بزه‌دیدگی می‌شنوند، به دلیل افزایش میزان ترسشان، قربانی غیرمستقیم بزه‌دیدگی‌اند. طبق این نظر، افراد برای آگاهی از مسائل و مشکلات همسایگی خود غالباً به شبکه‌های اطلاع‌رسانی محلی، گفت‌وگو با دیگران و شایعات متکی‌اند (عبدالملکی، ۱۳۹۵: ۲۲۳). این نظریه می‌خواهد این نکته را بیان کند که تجربه بزه‌دیدگی قبلی والدین از بزه‌دیدگی فرزندان در آینده مؤثر است و بیانگر ارتباط میان این دو متغیر است.

۱.۲.۳. پیوند محلی

پیوند محلی^۱ عبارت است از پیوستگی در اجتماع یا نظام سیاسی، پیوندهایی که افراد با این نظام‌ها داشته و به نحوی از طریق رفتار، دیدگاه، شبکه‌های فردی و هویت خود را درگیر یا همراه آن می‌دانند (نیکوکار و همکاران، ۱۳۹۱: ۹۳). بر اساس نظر دورکهایم، پیوند اجتماعی با حمایت‌های اخلاقی فراوان و متقابل افراد باعث می‌شود تا هر فرد داشته‌های شخصی و حمایت خود را در حد توان با دیگران در میان بگذارد (Kawachi, Berkman, 2000). این پیوند به گونه‌ای است که در آن ساکنان به یکدیگر اعتماد دارند و دارای طیفی از رفتارهای مقبول مشترک هستند

1. Informal social control

(Sampson, Raudenbush, Earls, 1997: 40). این انسجام محلی به صورت نانوشته در میان ساکنان محل به صورت گسترده و خودکار دارای کارکرد انسجام بخشی است. کار زیادی دربارهٔ پیش بینی های محله و ترس از بزه دیدگی انجام شده است (Barton, Weil, Jackson, Hickey, 2017: 25). موضوع جامعه شناسی اوایل قرن ۲۰ این بود که جامعه در حال دگرگونی از یک جامعه مبتنی بر ارتباط خونی و خویشاوندی به جامعه صنعتی تشکیل یافته از روابط ثانوی است. این تغییرات انسجام اجتماعی را تهدید می کند و آثار عمیقی بر زندگی افراد باقی می گذارد (صدیقی سروستانی، نصر اصفهانی، ۱۳۸۹: ۲۰۱). با رشد شهرنشینی و مهاجرت روزافزون روستائیان به شهر، شاهد تغییرات چشمگیری در شهر و روابط شهرنشینیان هستیم. بررسی ها نشان می دهد که فردگرایی و ارزش های فردگرایانه روبه توسعه است که یکی از نتایج آن، ضعیف شدن پیوندهای همسایگی و محلی است (سیدزاده و همکاران، ۱۳۹۳: ۱۳۲). بی شک، تضعیف پیوند اجتماعی آثاری دارد که یکی از آن ها افزایش ترس والدین از بزه دیدگی فرزندان است.

۱.۲.۴. تنوع قومی^۱

از نگاه تاریخی، نظریه های خرده فرهنگی^۲ می گوید در باید که یک خرده فرهنگ بزه کاری چگونه ممکن است آغاز شود. در تنوع خرده فرهنگی تصور می شود که جامعه فاقد شبکه های دوستی قوی است و مردم بیشتر غریبه هایی اند که از لحاظ نژادی، قومی و فرهنگی متفاوت اند (Skogan, 1995). تنوع قومی زبانی از یک سو به ناهمگونی جمعیت ها اشاره دارد و از سوی دیگر، به ناتوانی مردم برای تفسیر رفتارها و شیوه های زندگی افرادی که اعمالشان را متفاوت با زندگی خود می دانند و معتقدند که دیگران در ارزش های آن ها سهم نیستند و تعهدی به اجتماع ندارند (Lane & Meeker, 2005: 429). در این نظریه، ترس از بزه دیدگی ممکن است از ضدیت، رقابت، رویارویی دو دستور اخلاقی ناشی از دو فرهنگ به وجود آید: فرهنگ حاکم و خرده فرهنگ (نجفی ابرندآبادی، ۱۳۹۰: ۳۱۲)؛ مثلاً در شهر کابل به مثابه مرکز افغانستان، برخی مهاجران از روستاهایی آمده اند که دارای فرهنگ قوی هستند و در فرهنگ حاکم شهری حل نمی شوند. اینجاست که تعارض به وجود می آید. مادرزاد نشان داد که چگونگی پیش داورهای اشخاص دربارهٔ تمایزات فرهنگی نژادی و همچنین منزلت مهاجران، ترس بیشتری را به وجود می آورد (علی خواه و ربیعی، ۱۳۸۵: ۱۱۷).

۱. یادآوری؛ تفاوت میان قومیت و تنوع قومی در این است. در قومیت، قومیت (هزاره، تاجک، پشتون و سایر اقوام) شهروندان با میزان ترس والدین از بزه دیدگی فرزندان سنجش شده؛ در حالی که در تنوع قومی، میزان تنوع قومی در محله چقدر می تواند در کاهش و افزایش ترس والدین از بزه دیدگی فرزندان تاثیرگذار است، تبیین می شود.

2. subcultural diversity

استدلال این نظریه چنین است: در اجتماعاتی که تنوع قومی و نژادی بسیاری وجود دارد، میزان ترس از بزه دیدگی زیاد خواهد شد. مطالعه در این خصوص نشان می‌دهد که میان تنوع قومی و ترس از جرم ارتباط است و این مدل ترس والدین از بزه دیدگی فرزندان را در جغرافیای شهر کابل بیشتر تبیین می‌کند و جای تأمل دارد. چون تنوع و کثرت قومی و مذهبی در آن وجود دارد. به تأیید آن، برخی یافته‌ها بیان می‌کند والدینی که خود را از نظر نژادی متفاوت از اکثریت محله می‌دانند، ترس آن‌ها از بزه دیدگی فرزندان نشان بیشتر است (Lane and Meeker, 2005).

۱.۲.۵. پلیس

از نظر آلبرت هانتر، کنترل اجتماعی رسمی به اشکال متفاوتی چون تلقی ساکنان از مسئولیت‌پذیری پلیس و رضایت‌مندی از پلیس مفهوم‌سازی شده است. او دریافت آن‌هایی که به اثربخش بودن پلیس در مقابله با جرم و دستگیری اطمینان دارند، کمتر از جرم می‌ترسند و هنگامی که مردم پلیس را در کنترل جرم ناکارآمد می‌دانند، ترس آن‌ها از بزه دیدگی بیشتر می‌شود (ربانی خوراستگانی و همکاران، ۱۳۸۸: ۱۱). ترس از بزه دیدگی از ۱۹۸۰ در رأس اولویت پلیس در دولت‌هاست و کاهش ترس از بزه دیدگی هدفی مهم است. رویکردی که تبیین‌کننده ترس از بزه دیدگی و نقش پلیس است، رویکرد پلیس جامعه‌محور است. الگوی سنتی پلیس به تدارک یکنواخت منابع پلیس و بر قدرت پلیس در اجرای قانون متکی است که به منظور جلوگیری از جرم در اکثر جرائم به کار می‌رود (سیدزاده ثانی و همکاران، ۱۳۹۳: ۱۳۴). با وجود تداوم اعتماد اکثر ادارات پلیس به این الگوی سنتی، شواهد کمی موجود است که این الگو در کنترل بی‌نظمی یا در کاهش ترس بزه دیدگی اثربخش باشد. در دو دهه گذشته بیشترین سرمایه‌گذاری در بخش پلیس جامعه‌محور شده است. شواهد نشان می‌دهد روش‌های پلیس جامعه‌محور بر کاهش جرم و بی‌نظمی و ترس از بزه دیدگی، تأثیر مناسبی داشته است (ویزبرد، ۱۳۸۸: ۱۳۹).

مشاهدات عینی نشان می‌دهد راهبردهای پلیس جامعه‌محور که با ارتباطات مستقیم پلیس با شهروندان توصیف می‌شود، مانند گشت‌های قراردادی شهروندان و ایستگاه‌های پلیس جامعه‌محور، ترس از بزه دیدگی را بین افراد و سطح نگرانی والدین را در خصوص احتمال وقوع بزه دیدگی فرزندان در محله کاهش می‌دهد. پژوهش‌های زیادی درباره نگرش والدین به پلیس و ترس از بزه دیدگی انجام شده که حاکی از نتایج متناقض بوده است؛ برای نمونه برخی حاکی است که نگرش منفی شهروندان یا والدین به پلیس باعث افزایش ناامنی یا کاهش بی‌اعتمادی شهروندان به پلیس می‌شود (نیکوکار و همکاران، ۱۳۹۲: ۲۹۷).

تبیین موضوع ترس از بزه دیدگی فرزندان، بر اساس نظریه‌های مختلف امکان‌پذیر است و با هیچ‌یک از نظریه‌های مطرح‌شده در چهارچوب نظری، به‌تنهایی نمی‌توان ترس از بزه دیدگی

فرزندان در ناحیه شش شهر کابل را تبیین کرد. در پژوهش حاضر از رویکرد ترکیبی استفاده شده و مدل نظری آن به ترتیب زیر است:

شکل ۱. خلاصه مدل نظری عوامل تأثیرگذار بر ترس والدین از بزه‌دیدگی فرزندان

۲. روش پژوهش

این تحقیق به روش پیمایشی و با استفاده از پرسش‌نامه محقق‌ساخته انجام شده است. افراد نمونه به روش در دسترس ساده از میان شهروندان انتخاب شده‌اند. حجم نمونه انتخابی و شیوه نمونه‌گیری طبق آخرین سرشماری (۱۳۹۹) اداره احصائیه و معلومات افغانستان انجام داده است.^۱ نتایج به‌دست‌آمده از فرمول کوکران گویای این است که حجم نمونه لازم تعمیم به جامعه آماری با احتمال ۹۵ درصد اطمینان، ۳۸۴ نفر است. این جامعه آماری از ناحیه ششم شهر کابل انتخاب شد. نمونه‌گیری با روش چندمرحله‌ای تصادفی ساده متناسب انجام شده است؛ بدین‌گونه که در مرحله اول، با روش نمونه‌گیری طبقه‌ای،^۲ ناحیه ششم به چند ساحه تقسیم شد. در مرحله دوم، از داخل ناحیه‌های تقسیم‌شده افراد نمونه انتخاب و سپس برای تنوع، محقق پرسش از افراد را در داخل ناحیه و به‌صورت یکسان و مساوی انجام داده است.

سنجش اعتبار یا روایی پرسش‌نامه^۳ پژوهش، بعد از طراحی روی نمونه پیش‌آزمون، اعتبار،^۴ پایایی^۱ و جهت همسانی درونی و اندازه‌گیری شاخص آن، سنجیده شده است. نوع اعتبار این

۱. سایت اداره ملی احصائیه و معلومات افغانستان (۱۳۹۸)، بازیابی شده ۱۹ دی ۱۳۹۹ از nsia.gov.af

2. sampling stratified

۳. روایی و پایایی پرسش‌نامه این پژوهش در مرحله پیش‌آزمون و پژوهش اصلی آن تحت نظر استاد رهنما و استاد مشاور و نیز استادان متخصص بررسی و کنترل شده است.

4. validity

تحقیق، محتوایی^۲ و از نوع اعتبار صوری^۳ و سازه‌ای^۴ است؛ به این معنی که برای ارزیابی اعتبار ابزار اندازه‌گیری، نظر استادان حوزه علوم اجتماعی، به‌عنوان ملاکی برای اعتبار در نظر گرفته شده است. در واقع، به‌نوعی از اعتبار صوری و اعتبار محتوایی نیز استفاده شده است.^۵

برای سنجش محاسبه پایایی ابزار اندازه‌گیری، شیوه‌های متفاوتی به کار برده می‌شود که مناسب‌ترین آن برای پایایی «طیف لیکرت»، ضریب آلفای کرونباخ است. برای ارزیابی پایایی پژوهش، پس از انجام آزمون مقدماتی با حجم ۲۴ پرسش‌نامه، از آلفای کرونباخ استفاده شده است که جدول ۱ نتایج مربوط به آزمون را نشان می‌دهد.

جدول ۱: ضریب پایایی آلفای کرونباخ پژوهش

ردیف	متغیر	تعداد گویه	ضریب آلفای کرونباخ
۱	ترس از بزه‌دیدگی	۱۲	۰/۷۵
۲	بی‌سازمانی اجتماعی	۷	۰/۷۹۵
۳	تنوع خرده‌فرهنگی	۴	۰/۸۵۰
۴	پیوند محلی	۶	۰/۷۳۳
۵	تجربه بزه‌دیدگی	۱۳	۰/۶۷۱
۶	رضایت از پلیس	۶	۰/۶۶۷

تجزیه و تحلیل این پژوهش به صورت تحلیلی و توصیفی انجام شده است. در مرحله بعد، برای تحلیل و توصیف داده‌ها از نرم افزار SPSS^۶ ورژن ۲۲ کمک گرفته شده است.

1. reliability
2. face validity
3. criterion validity
4. construct validity

۵. ابزار سنجش این پژوهش: این پژوهش با روش‌های ترکیبی اعتباریابی شده است: روش اعتباری‌روایی صوری (روایی صوری مبتنی بر گروه پژوهش)، روش روایی سازه (عشایری، ۱۳۹۷؛ عبدالملکی، ۱۳۹۵؛ فرارو و لاگرینج، ۱۹۸۷؛ جکسون، نیکوکار و همت‌پور، ۱۳۹۱؛ سیدزاده ثانی و کرمانی، ۱۳۹۱)، روایی عاملی (سیدزاده ثانی و کرمانی، ۱۳۹۱؛ رشادی، ۱۳۹۶) و روایی محتوایی (عشایری، ۱۳۹۷؛ عبدالملکی، ۱۳۹۵).

6. Statistical Package for Social Science

۳. معرفی مناطق پژوهش

شهر کابل شامل دو بافت کهنه و قدیمی است که مناطق پل خشتی، کاه فروشی، مرادخانی، ده افغانان، چنداول، شوربازار، چوک دهمزنگ و باغ علی مردان را در بر می گیرد. کابل همراه با دیگر توابع (شهرستان‌ها) در حدود ۴۲۵ کیلومتر مربع مساحت دارد. در این استان از همه قومیت‌های اصلی افغانستان زندگی می کنند (نک: سایت اداره ملی احصائیه و معلومات افغانستان، ۱۳۹۹). شواهد رشد شهرنشینی حکایت از مهاجرت گسترده از سایر نقاط افغانستان به این شهر دارد. بر این اساس، کابل جزو صد شهر پرجمعیت جهان است (Populations, 2020 World City). ناحیه ششم یکی از نواحی کلیدی و پرجمعیت با ۲۷۵۰۰۰ نفر جمعیت و ۵۵۰۰۰ خانواده هست. این منطقه در غرب شهر کابل قرار دارد. مساحت مجموعی این ناحیه ۴۹.۵ کیلومتر مربع است با چندین خیابان؛ مانند سرک (خیابان) عمومی دارالامان و سرک شصت متره پل سوخته. قصر دارالامان و ساختمان شورای ملی و سایر ادارات دولتی در این ناحیه قرار دارد (نک: سایت شهرداری کابل، ۱۳۹۹).

۴. یافته‌های توصیفی

۴.۱. یافته‌های جمعیت‌شناسی

ابتدا لازم است توضیحاتی درباره مشخصات عمومی پاسخ‌گویان ارائه شود تا از طریق سیمای آماری آنان اطلاعات کاملی به دست آید. مجموع جمعیت آماری پژوهش نشان می دهد که ترکیب سنی پاسخ‌گویان به ترتیب زیر بوده است: ۲۰ تا ۳۰ ساله (۳۸.۳ درصد)، ۳۰ تا ۴۰ ساله (۳۰.۹ درصد)، ۴۰ تا ۵۰ ساله (۱۹.۹ درصد) و ۵۰ ساله و بزرگ‌تر از آن (۱۰.۶ درصد). کوچک‌ترین عضو جمعیت آماری، ۲۰ سال و مسن‌ترین عضو ۷۰ سال داشته است. از میان پاسخ‌گویان، بیشتر از ۶۴.۲ درصد جامعه آماری پژوهش مردان و ۳۵.۸ درصد زنان‌اند.^۱ از نظر وضعیت تأهل، ۱.۲ درصد نامشخص، ۸۸.۹ درصد متأهل، ۴.۹ درصد مطلقه و ۴.۹ درصد بیوه بودند. همچنین از میان تعداد افرادی که پرسش‌نامه را پر کرده‌اند، ۸۱ درصد هزاره، ۱۲.۷ درصد تاجک، ۳.۸ درصد پشتون و ۲.۵ درصد از سایر اقوام بودند. میزان تحصیلات والدین در جامعه آماری پژوهش به شرح زیر بوده است: ۲۸.۸ درصد ابتدایی، ۲۲ درصد دیپلم، ۲۵.۶ درصد کارشناسی، ۲۹.۸ درصد کارشناسی ارشد، ۶.۱ درصد دکتری و ۹.۸ درصد بی‌سواد.

۱. نمره میانگین‌ها بر اساس ۱۰۰ محاسبه شده است.

وضعیت اقتصادی نیز بر اساس درآمد پاسخ‌گویان چنین بوده است: ۳۹ درصد والدین درآمد کم، ۱۷.۱ درصد درآمد متوسط، ۱۹.۵ درصد درآمد زیاد، ۲۳.۲ درصد اعلام‌نشده و ۱.۲ درصد بیکار. از مجموع پاسخ‌گویان، ۵۳.۷ درصد بدون خودروی شخصی و بقیه دارای خودروی شخصی بودند. در میان آنان، قیمت وسیله نقلیه ۷.۳ درصد ۲۵۰۰ دلار، ۷.۳ درصد ۵۰۰۰ دلار، ۱۷.۱ درصد ۶۵۰۰ دلار و ۱۴.۶ درصد نامشخص بوده است. وضعیت مسکن: بیش از ۹۵ درصد خانه ویلایی، بیش از ۶۷.۱ درصد خانه شخصی معمولی، ۱۹.۵ درصد استیجاری، ۹.۷ درصد رهنی استیجاری و ۳.۷ درصد بدون پاسخ بوده است.

۲.۴. میزان ترس والدین از بزه‌دیدگی فرزندان

میان میزان جرائم و ترس از جرائم دو حالت وجود دارد:

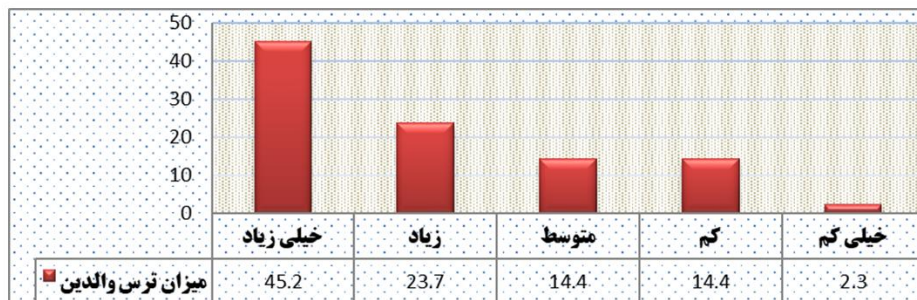
۱. آمار جرائم و ترس از جرائم با هم منطبق است؛ یعنی جرائمی که بیشترین میزان را از لحاظ آماری دارد، افراد هم از آن جرائم بیشترین ترس را دارند و ناشی از اعتماد مردم به آمار ارائه‌شده است. البته این موضوع به عوامل دیگری، از جمله نقش رسانه و عملکرد نهاد پلیس و خانواده بستگی دارد؛

۲. نسبت به آمار واقعی جرائم، افراد ترس کمتر یا بیشتر دارند (سیدزاده و کرمانی، ۱۳۹۳: ۱۴۲). با توجه به آن، افغانستان به دلیل جنگ، ناامنی‌های اخیر، به خصوص افزایش حملات انتحاری، گسترش انواع جرائم جنایی، عملکرد نادرست رسانه‌های جمعی، عدم ارائه درست از میزان جرائم و آمار جرم، مردم اعتماد زیادی به آمار جرائم ندارند. به همین لحاظ، مطابق نمودار شماره ۱، این ترس در میان والدین در ناحیه شش شهر کابل خیلی زیاد مشاهده می‌شود.

بر اساس نمونه‌دار ۱ میزان ترس والدین از بزه‌دیدگی شدن فرزندان به شرح زیر است: ۱۶.۷ درصد پاسخ‌گویان از جرائم نام‌برده احساس ترس خیلی کم و کم می‌کنند، ۱۴.۱ درصد در حد متوسط و ۶۸.۹ درصد در حد خیلی زیاد و زیاد می‌ترسند.

اگر میزان ترس والدین از بزه‌دیدگی شدن فرزند را از متوسط به خیلی زیاد در نظر بگیریم، میزان ترس از بزه‌دیدگی شدن فرزند در ناحیه شش ۸۳ درصد بوده که بسیار نگران‌کننده به نظر می‌رسد. از سوی دیگر، محقق به آمار رسمی مرتبط به این موضوع دسترسی پیدا نکرده تا بر اساس آن میان آمار رسمی و تحقیق حاضر مقایسه کند و میزان ترس والدین را از نوع بزه‌دیدگی فرزند مشخص نماید.

نمودار ۱ تصویری بهتری از وضعیت ترس والدین از بزه‌دیدشدن فرزند را در ناحیه شش نشان می‌دهد و میزان ترس والدین از بزه‌یده‌شدن فرزند با مقیاس در حد خیلی زیاد، زیاد، متوسط، کم و خیلی کم سنجش شده است.

نمودار شماره ۱: پنداشت والدین از میزان ترس از بزه‌دیدگی فرزند در محله‌شان

حاصل بررسی نتایج میانگین داده‌های آماری در پژوهش فعلی نشان می‌دهد که والدین ساکن ناحیه شش، میزان ترس از بزه‌دیدگی فرزندان خود را به شرح زیر اعلام کرده‌اند: ترس از بزه کیف‌قابی یا جیب‌بری (۳.۱۵ میانگین)،^۱ به‌عنوان بیشترین میانگین، در جایگاه نخست قرار دارد، ترس از اخاذی و زورگیری (۲.۹۱ میانگین)، سرقت اتومبیل (۲.۹۰ میانگین)، تعدی و تجاوز (۲.۹۰ میانگین)، مورد ضرب‌وشتم قرار گرفتن (۲.۸۹ میانگین)، فریب‌کاری و کلاه‌برداری (۲.۸۸ میانگین)، سرقت از منزل (۲.۸۶ میانگین)، ربوده‌شدن (۲.۷۲ میانگین)، قتل (۲.۷۰ میانگین)، مزاحمت در خیابان و کوچه‌ها (۲.۵۰ میانگین). بنابراین، ترس از بزه کیف‌قابی یا جیب‌بری (۳.۱۵ میانگین)، در جایگاه نخست قرار دارد.

همچنین حاصل بررسی نتایج میانگین داده‌های آماری متغیرهای مداخله‌گر مؤثر بر ترس والدین از بزه‌دیدگی فرزندان در سطح ناحیه شش شهرکابل عبارت است از سن، تأهل، جنسیت، قومیت، مذهب، تحصیلات، وضعیت مالکیت مسکن، پیوند محلی، بی‌سازمانی اجتماعی، تجربه بزه‌دیدگی، تنوع خرده‌فرهنگی، رضایت از عملکرد پلیس که در جدول زیر آمده است.

۱. میانگین ترس از بزه‌دیدگی فرزندان از ۵ نمره محاسبه شده است.

جدول ۲: میانگین ترس والدین از قربانی شدن فرزند و سایر متغیرها

سن	گروه سنی ۱	گروه سنی ۲	گروه سنی ۳	گروه سنی ۴
	۳.۳۲	۳.۲۸	۲.۴۲	۲.۱۰
تاهل	متاهل	مطلقه		بیوه
	۲.۲۵	۳.۵۴		۳.۵۶
جنسیت	مردان		زنان	
	۲.۴۳		۳.۲۰	
تحصیلات	بی‌سواد	زیر دیپلم	دیپلم	کارشناسی
	۳.۵۸	۲.۸۹	۲.۹۱	۲.۹۸
قومیت	پشتون	تاجک	هزاره	ازبک
	۳.۲۹	۳.۲۶	۳.۳۴	۳.۳۱
وضعیت مسکن	رهنی	استیجاری		سایر
	۲.۲۲	۲.۲۵		۲.۳۵
بی‌سازمائی اجتماعی	زیاد	تا حدی		اصلاً
	۳.۵۴	۳.۶۷		۲.۸۳
پیوند محلی	خیلی زیاد	زیاد		خیلی کم
	۲.۶۴	۲.۴۳		۲.۱۱
تنوع فرهنگی	بسیار زیاد	زیاد	متوسط	خیلی کم
	۲.۵۸	۲.۳۲	۲.۳۵	۲.۳۴
تجربه بزه‌دیدگی	یک بار	دو بار		بیش از سه بار
	۲.۰۳	۲.۳۲		۲.۵۰
رضایت از عملکرد پلیس	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم
	۲.۸۶	۲.۵۳	۲.۴۵	۲.۵۶
				۲.۲۱

۵. یافته‌های استنباطی

تحلیل یافته‌های پژوهش در راستای فرضیه‌ها انجام شده است. جهت تأیید آن، میان ترس والدین از بزه‌دیدگی فرزندان با متغیرهای مستقل و وابسته پژوهش، از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شده که در جدول زیر آمده است.

جدول ۳: همبستگی پیرسون میان ترس والدین از بزه‌دیدگی فرزندان و دیگر متغیرها

ردیف	متغیرها	ضریب همبستگی پیرسون	سطح معناداری
۱	سن ^۱	۰/۵۴۲	۰/۰۰۰
۲	جنسیت	۰/۷۲۱	۰/۰۰۰
۳	وضعیت تأهل	۰/۶۵۴	۰/۰۰۰
۴	سطح تحصیلات ^۲	۰/۶۸۲	۰/۰۰۰
۵	سطح درآمد	۰/۷۴۶	۰/۰۰۰
۶	قومیت	۰/۵۶۸	۰/۰۱۰
۷	وضعیت مالکیت	۰/۴۸۹	۰/۱۲۴
۸	بی‌سازمانی اجتماعی	۰/۵۷۰	۰/۰۰۰
۹	تجربه بزه‌دیدگی	۰/۸۰۱	۰/۰۰۰
۱۰	تنوع خرده‌فرهنگی	۰/۵۴۱	۰/۰۱۸
۱۱	پیوند محله	۰/۷۱۹	۰/۰۰۰
۱۲	عملکرد پلیس	۰/۵۷۰	۰/۰۰۰

نتایج یافته‌های آماری و تحلیلی چنین است: با توجه به ضریب آزمون همبستگی پیرسون^۳ (۰/۵۴۲) و سطح معناداری (۰/۰۰۰) با اطمینان ۹۹ درصد و خطای کوچک‌تر از ۰/۰۱ رابطه معناداری بین سن والدین و ترس از بزه‌دیدگی فرزند از جرم وجود دارد. یعنی والدینی که در گروه سنی جوان‌تر قرار دارند، از بزه‌دیدگی فرزندشان بیشتر از سایر گروه‌ها می‌ترسند؛ ولی والدین مسن از این مسئله کمتر می‌ترسند.

نتایج پژوهش فعلی نشان می‌دهد که میانگین ترس مردان کمتر از زنان درباره بزه‌دیدگی فرزند است. نتایج آماری همبستگی پیرسون ارتباط میان جنسیت و ترس را تأیید می‌کند و این رابطه را معنادار می‌داند. در مجموع، پژوهش نشان می‌دهد که بیش‌ترین میزان ترس از بزه‌دیدگی فرزندان در میان والدین مطلقه و بیوه است و آزمون آماری، وجود رابطه را معنادار می‌داند. همچنین میان ترس والدین از بزه‌دیدگی فرزندان با سطح تحصیلات رابطه معناداری مثبت است. یعنی میزان

۱. سن به گروه ۱ (۲۰ تا ۳۰ سال)، گروه ۲ (۳۰ تا ۴۰ سال)، گروه ۳ (۴۰ تا ۵۰ سال) و گروه ۴ (بزرگ‌تر از ۵۰ سال) تقسیم شده است.

۲. میزان تحصیلات والدین با گزینه‌های بی‌سواد، زیر دیپلم، دیپلم، کارشناسی، کارشناسی ارشد، دکتری مشخص شده است.

3. pearson correlation

ترس والدین دارای تحصیلات بیشتر، از بزه دیدگی فرزندان به مراتب کمتر از والدینی با تحصیلات کمتر است.

آمارها نشان می‌دهد ترس والدین از بزه دیدگی فرزندان در میان افراد پردرآمد، بیشتر از افراد کم‌درآمد است. در مجموع، ترس از بزه دیدگی فرزندان در میان افراد پردرآمد بیشتر است. جدول آماری همبستگی پیرسون این رابطه را معنادار می‌داند؛ ولی میزان ترس از بزه دیدگی فرزندان در میان تمام قومیت‌ها یکسان مشاهده شده و هیچ‌گونه تفاوتی در افزایش و کاهش ترس والدین از بزه دیدگی فرزندان میان اقوام تاجک، پشتون، هزاره و سایر اقوام دیده نشده و رابطه آماری بین این دو تأیید نمی‌شود.

تحلیل استنباطی پژوهش نشان می‌دهد که وضعیت‌های مختلف مسکن والدین (شخصی، استیجاری، رهنی و سایر^۱) با میزان ترسشان از بزه دیدگی فرزند تفاوت چندانی ندارد و حاصل نتایج همبستگی پیرسون بین دو وضعیت مسکن و ترس والدین از بزه دیدگی فرزند رابطه آماری معناداری برقرار نمی‌داند.

آزمون همبستگی پیرسون نشان می‌دهد که با توجه به مقدار ضریب همبستگی (۰/۵۷۰) و سطح معناداری (۰/۰۰۰) میان بی‌سازمانی اجتماعی و ترس والدین از بزه دیدگی فرزند، رابطه معناداری است. پژوهش تأیید می‌کند که در ناحیه شش هرچه احساس بی‌سازمانی اجتماعی در سطح شهر بیشتر باشد، ترس والدین از بزه دیدگی فرزند افزایش می‌یابد. به تأیید مبانی نظری در مکتب شیکاگو، بین بی‌سازمانی اجتماعی یا انسجام اجتماعی در سطح شهر، و افزایش یا کاهش جرم و ترس از جرم در محله رابطه معناداری وجود دارد. داده آماری این پژوهش نیز این یافته را تأیید می‌کند؛ یعنی با افزایش بی‌نظمی فیزیکی در محل، میزان ترس والدین از بزه دیدگی فرزندان افزایش می‌یابد و به هر میزان که سطح شهر ناحیه ششم دارای انسجام اجتماعی باشد، والدین نسبت به فرزندان خود احساس امنیت بهتری دارند.

افغانستان از معدود کشورهایی است که در آن تنوع قومی، زبانی و مذهبی وجود دارد. این تنوع برای افغانستان زیبایی بخشیده است. از سوی دیگر، همین مسئله در برخی حالات مشکل‌آفرین بوده است.^۲ صرف‌نظر از همه، همان‌گونه که در مبانی نظری پژوهش اشاره شد، بر اساس نتیجه آزمون داده‌های آماری همبستگی پیرسون، میان ترس والدین از بزه دیدگی فرزندان و تنوع فرهنگی با ضریب ۰/۵۴۱ و سطح معناداری ۰/۰۱۸ رابطه‌ای موجود نیست. افزایش تنوع فرهنگی در ناحیه شش، ترس والدین را از بزه دیدگی فرزندان بیشتر نمی‌کند. شاید دلیل برای توجیه تنوع فرهنگی و

۱. وضعیت مالکیت سایر، یعنی خانه رایگان بدون اجاره، در مقابل خدمت، نگهداری، سرایداری و...

۲. افغانستان سه دهه جنگ را تجربه کرده و یک بخش از آن به جنگ‌های ناشی از تفرقه‌های مذهبی، زبانی و قومی برمی‌گردد.

احساس ترس والدین از بزه‌دیدگی فرزندان در این ناحیه، ناشی از آن است که تمام قومیت‌ها (هزاره، پشتون، تاجک، ازبک و سادات) از گذشته‌های دور در این ناحیه ساکن هستند و از یکدیگر شناخت کافی دارند. این آشنایی میان اقوام ساکن در این ناحیه، باعث تقویت انسجام اجتماعی شده و تنوع فرهنگی یا قومی در میان آنان میزان ترس والدین را نسبت به قربانی شدن افزایش نمی‌دهد.

جدول همبستگی پیرسون نشان می‌دهد که میان ترس والدین از بزه‌دیدگی فرزندان و پیوند محله رابطه معناداری با ضریب ۰.۷۱۹ وجود دارد. در ناحیه شش با افزایش پیوند محله‌ای و روابط اجتماعی ترس والدین از بزه‌دیدگی فرزندان کاهش پیدا می‌کند. متغیر پیوند محلی مطابق چهارچوب نظری پژوهش تأیید می‌کند که افزایش پیوند محلی در سطوح شهر، میزان ترس والدین از بزه‌دیدگی فرزند را کاهش می‌دهد. عواملی مانند مشارکت در مصیبت و شادی یکدیگر، محله را مثل خانواده خود دانستن، مراقبت از اموال و فرزند یکدیگر، اعتماد اجتماعی زیاد و وابستگی بیشتر، باعث تقویت پیوند محلی در سطح شهر می‌شود.

هرچند برخی یافته‌ها و گزاره‌های موجود نشان می‌دهد که پاسخ‌گویان نسبت به عملکرد پلیس دیدگاه محافظه‌کارانه دارند. روی همین دلیل، نتایج آزمون همبستگی پیرسون نشان می‌دهد که با توجه به ضریب (۰/۵۷۰) و سطح معناداری (۰/۰۰۰) در شهر کابل، رابطه آماری معناداری میان رضایت از پلیس و ترس والدین از قربانی شدن فرزند وجود دارد. نتایج استنباطی پژوهش نشان می‌دهد رضایت و ناراضی والدین از عملکرد پلیس در میزان ترس از بزه‌دیدگی فرزندان تأثیر دارد و والدینی که از عملکرد پلیس ناراضی بودند، ترس بیشتری داشتند.

نتایج آزمون پیرسون رابطه معناداری بین تجربه بزه‌دیدگی قبلی والدین و ترس از بزه‌دیدشدن فرزند را تأیید می‌کند و این نتایج بیانگر این است که به هر میزان والدین در گذشته تجربه بزه‌دیدگی را نسبت به خود و دوستان احساس کرده باشند، ترس بیشتری از بزه‌دیدگی فرزندان خود نسبت به سایر افراد دارند و این رابطه را پژوهش فعلی تأیید می‌کند.

همچنین با توجه به پژوهش‌ها در کشورهای دیگر، تئوری نظری که در این زمینه وجود دارد، این است که بزه‌دیدگان مکرر نسبت به دیگر بزه‌دیدگان ترس بیشتری از جرائم دارند (سیدزاده و همکاران، ۱۳۹۳: ۱۴۵). این پژوهش از مجموع ۳۸۴ نفر والدین جامعه نمونه، معادل (۲۸/۷ درصد) اعلام نموده‌اند که فرزندانشان بزه‌دیده یکی از جرائم شده‌اند. در مقابل، از ۳۸۴ نفر جامعه نمونه، معادل (۳۹/۵ درصد) اعلام کردند که خودشان در یک سال گذشته قربانی جرائم شده‌اند. از مجموع والدینی که اعلام کرده‌اند فرزندشان بزه‌دیده یکی از جرائم شده‌اند، ۴۵/۲ درصد یک بار، ۲۳/۷ درصد دو بار، ۱۴/۴ درصد سه بار و ۱۶/۶ درصد بیش از چهار مرتبه بزه‌دیده یکی از جرائم شده است.

مطالعه تطبیقی میان ترس والدین از بزه دیدگی مکرر فرزند با میانگین ۱.۷۱ درصد و سایر والدین با ۲.۱۱ درصد است. مشاهده می شود که ترس والدین بزه دیده مکرر کمتر از والدینی است که فرزندشان بزه دیده نشده است. نتایج بررسی تحلیلی پژوهش نشان داد والدینی که فرزندشان بزه دیده مکرر است، نسبت به سایر جامعه آماری احساس ترس کمتری از بزه دیدگی فرزند خود دارند. شاید دلیلش این است این پدرها و مادرها احتیاط بیشتری نسب به سایر والدین دارند.

۵.۱. مدل یابی رگرسیونی

برای تحلیل مدل یابی رگرسیونی در پژوهش حاضر از رگرسیون گام به گام به تعداد ۱۲ متغیر مستقل در نظر گرفته شد.^۱ این متغیرها شامل همه متغیرهایی است با ترس والدین از بزه دیدگی فرزندان در پرسش نامه پژوهش ارتباط دارد. در روش گام به گام^۲ پس از اصلاح داده ها با حذف ۹ متغیر، ۳ متغیر مستقل اجازه یافت به معادله رگرسیون وارد شود و در مجاورت یکدیگر حدود ۸۲ درصد از تغییرات ترس والدین از قربانی شدن فرزند را توضیح دهد. به این ترتیب، روش گام به گام مدل ساده تری را برای پیش بینی ترس از جرم پیشنهاد می دهد و نتایج روش گام به گام به شرح زیر گزارش می شود:

جدول ۴: خلاصه مدل رگرسیون به روش گام به گام در ناحیه شش

مدل	R	R ² ضریب تعیین شده	R ² ضریب تعدیل شده	خطای معیار برآورد	F	S
۱	۰/۶۲۰	۰/۳۷۴	۰/۳۷۰	۰/۲۹۳	۲۰/۱۰	۰/۰۰۰
۲	۰/۶۶۹	۰/۴۴۷	۰/۴۴۱	۰/۸۷۱	۶۷/۲۲۴	۰/۰۰۰
۳	۰/۶۹۰	۰/۴۷۹	۰/۴۶۸	۰/۸۴۸	۵۰/۱۷	۰/۰۰۰

۱. این متغیرها عبارت است از سن، جنسیت، وضعیت تأهل، میزان تحصیلات، قومیت، وضعیت مسکن، پیوند محلی، بی سازمانی اجتماعی، تنوع خرده فرهنگی، پیوند محلی و رضایت از عملکرد پلیس.

جدول ۵: مدل نهایی رگرسیونی پیش‌بینی ترس والدین از بزه‌دیدگی فرزندان

سطح معناداری	مقدار t	Beta	ضرایب غیراستاندارد		متغیرهای مستقل
			B	خطای معیار	
۰/۰۰۰	۱۰/۲۰	۰/۳۷	۰/۱۵	۱۲/۴۲	تحصیلات
۰/۰۰۰	۴/۳۵۵	۰/۲۷	۰/۱۱	۰/۴۵	بی‌سازمانی اجتماعی
۰/۰۰۳	۳/۰۵	۰/۱۸	۰/۱۰	۰/۳۴	پیوند محلی
۰/۰۰۰	۴/۴۱۶	۰/۶۲۵	۰/۲۴	۱۱/۰۵	مقدار ثابت

تحلیل استنباطی آمار رگرسیون نشان می‌دهد که با ورود اولین متغیر (تحصیلات) به مدل، ۰/۳۷۰ درصد از تغییرات ترس والدین از بزه‌دیده‌شدن فرزند شرح داده می‌شود. این متغیر که ضریب همبستگی مثبت با ترس دارد (۰/۶۲۰-۲) به‌تنهایی تغییرات بیشتر از ۳۷ درصد ترس را تبیین می‌کند؛ بنابراین، نتیجه ارزیابی‌ها نشان می‌دهد که میزان تحصیلات والدین اساسی‌ترین متغیری است که بر اساس آن می‌توان تا حدی میزان ترس والدین را نسبت به بزه‌دیدگی فرزندان پیش‌بینی کرد.

بی‌سازمانی اجتماعی، متغیری دیگری است که وارد رگرسیون می‌شود و ضریب تعدیل‌شده آن را به ۰/۴۴۱ درصد افزایش می‌دهد. بی‌سازمانی اجتماعی که با ترس ضریب همبستگی مثبت دارد (۰/۶۶۹-۲)، به‌تنهایی تغییرات بیش از ۴۴ درصد ترس والدین از بزه‌دیدگی فرزندان را در سطح ناحیه شش شرح می‌دهد. متغیر سوم پیوند محلی است که وارد مدل رگرسیون پژوهش می‌شود و ضریب تعدیل‌شده آن به بیش از ۴۶ درصد می‌رسید. این متغیر ضریب همبستگی بالای با ترس دارد (۰/۶۹۰-۲) و به‌تنهایی تغییرات بیش از ۴۹ درصد ترس والدین از بزه‌دیدن شدن فرزند را شرح می‌دهد. ستون Bata در جدول بالا نشان می‌دهد که میزان تحصیلات مهم‌ترین متغیر مؤثر بر ترس والدین از بزه‌دیدگی فرزندان در سطح ناحیه شش است. اولاً هیچ‌یک از این متغیرها در درون مدل، اثر خالصی بیش از ۱۱ درصد بر ترس والدین از بزه‌دیدن شدن ندارد و دوم اینکه رابطه این متغیرها با ترس والدین مستقیم است.

در حالی که متغیرهای میزان تحصیلات، بی‌سازمانی اجتماعی و پیوند محلی به‌صورت مستقیم با ترس از والدین از بزه‌دیدگی فرزندان مرتبط است. در تفسیر جدول بالا باید گفت هرچه میزان تحصیلات والدین ناحیه شش بیشتر باشد، در محله‌شان بی‌سازمانی کمتر باشد و پیوند محلی

افزایش یابد، میزان ترس والدین از بزه دیدگی فرزندان کمتر خواهد بود. معادله رگرسیون پیش‌بینی‌کننده ترس والدین از بزه دیدگی فرزندان به روش گام‌به‌گام به صورت زیر خواهد بود:

$$e + \text{پیوند محلی } (0/34) + \text{بی‌سازمانی اجتماعی } (0/45) + \text{میزان تحصیلات } (12/24) + (0/11) =$$

ترس والدین از بزه دیدگی فرزندان

بحث و نتیجه‌گیری

تحقیق حاضر با استفاده از دیدگاه نظری در حوزه ترس از جرم به پیمایش ترس والدین از بزه دیدگی فرزندان در ناحیه شش شهرکابل پرداخته است. نتایج بررسی یافته‌های پژوهش تقی‌پور حاوی (۱۳۹۷)، جهانی (۱۳۹۰) و سیدزاده و پوپل (۱۴۰۰) نشان می‌دهد که میان ترس از بزه دیدگی و سن رابطه‌ای معنادار برقرار است. در مقابل، پژوهش‌های نجفی ابرندآبادی و همکاران (۱۳۸۴) نیز مدعی است که میان سن و ترس از بزه دیدگی ارتباطی نیست. پژوهش حاضر تأیید می‌کند هرچه سن والدین بیشتر می‌شود، میزان ترس از بزه دیدگی فرزندان کاهش می‌یابد. در تبیین آن می‌توان گفت به این دلیل والدین مسن ترس کمتری از بزه دیدگی فرزندان نشان دارند؛ چون فرزندان آن‌ها به بزرگسالی رسیده و به فعالیت‌های اجتماعی پرخطر روزانه نمی‌پردازند.

تحقیقات درباره جنسیت و ترس والدین از بزه دیدگی فرزند نشان می‌دهد که میان جنسیت افراد و ترس ارتباط وجود دارد؛ به‌طور مثال، پژوهش‌های فرارو (۱۹۹۶) و سیدزاده ثانی و همکاران (۱۳۹۲) اخیراً درباره ارتباط بین جنسیت و ترس از جرم نشان می‌دهد که زنان بیشتر از مردان نگران‌اند. یافته‌های پژوهش فعلی بیانگر آن است ترس زنان از بزه دیدگی فرزند بیشتر از مردان است. دلیل آن شاید بیشتر ویژگی فردی و آسیب‌پذیر بودن زنان در جامعه مردسالار افغانستان باشد.

تحلیل یافته‌ها نشان می‌دهد که وضعیت تأهل افراد (مجرد، متأهل، بدون همسر) بر میزان ترس از بزه دیدگی فرزندان تفاوت چشمگیری دارد. نتایج پژوهش‌های بررسی‌شده در کشورها، رابطه معناداری میان وضعیت تأهل و ترس از بزه دیدگی فرزندان را گاهی تأیید و در برخی حالت‌ها رد می‌کند. استدلال برخی تحقیقات (الستی و حسن‌پور (۱۳۸۵)؛ تقی‌پور حاوی (۱۳۹۷)؛ پنج‌تنی (۱۳۹۳)؛ بیات (۱۳۷۸)) این است که افراد متأهل، به‌خصوص زنان متأهل، کمتر از مجردها از جرم ترس دارند. نتایج پژوهش فعلی با آنان همسوست: در شهر کابل افراد مجرد، بیوه و مطلقه بیشتر از متأهلان از بزه دیدگی فرزندان می‌ترسند. بنا بر نظریه آسیب‌پذیری اجتماعی، خطرپذیری افراد مجرد در برابر جرائم، به‌علت سبک زندگی‌شان، بیشتر است و از جرائم هم بیشتر می‌ترسند.

این ترس با ازدواج کاهش خواهد یافت. در مقابل، در مقابل، نتایج پژوهش علی‌خواه و ربیعی (۱۳۸۵) بین وضعیت تأهل و ترس هیچ‌گونه ارتباطی برقرار نمی‌داند.

پژوهش‌های نظری هارت‌من (۲۰۱۱) و نیکوکار و همکاران (۱۳۹۱) نشان می‌دهد که افراد فقیر نسبت به ثروتمند ترس بیشتری از بزه‌دیدگی را تجربه می‌کنند. معمولاً افراد شاغل درآمد خوبی دارند و مکان‌های نسبتاً مناسبی را از نظر فرهنگی و اجتماعی برای زندگی اختیار می‌کنند؛ در نتیجه این‌ها نسبت به کسانی که شغلشان پرخطر است، ترس کمتری دارند؛ اما نتایج پژوهش حاضر برخلاف یافته‌های ذکر شده است. طبق پژوهش حاضر، والدینی با درآمد بیشتر، نسبت به والدینی با درآمد کمتر، ترس بیشتری از بزه‌دیدگی فرزندان خود دارند. دلیل این است که شهر کابل با بی‌نظمی اجتماعی و فیزیکی زیادی سردچار است و هرچند والدین اقدامات محافظتی بیشتری را انجام می‌دهد، بازهم فرزندان آنان از سوی گروه‌های تبهکار ربوده (اختطاف) می‌شوند و آزار می‌بینند. همچنین این یافته‌ها نشان می‌دهد که احتمال بزه‌دیدگی فرزندان با شغل نامناسب و فاقد شغل بیشتر است.

مطالعات پیمایشی چبیشه (۱۳۹۳) نشان می‌دهد افرادی که دارای تحصیلات دانشگاهی هستند، ترس کمتری از بزه‌دیدگی دارند و اما نتایج پژوهش فعلی برعکس آن است: والدینی که تحصیلات عالی‌تری دارند، ترس بیشتری از بزه‌دیدگی فرزندان نسبت به سایر افراد دارند؛ چون این والدین به دلیل اطلاعات بیشتری که از جرائم دارند یا اینکه بیشترین اهداف حملات انتحاری و ترور، افراد باسواد و مقامات عالی‌رتبه در شهر کابل هستند،^۱ ترسشان افزایش می‌یابد.

در زمینه تأثیر قومیت بر ترس از بزه‌دیدگی در پژوهش‌های تاولور^۲ و همکاران (۲۰۰۸)، نشان می‌دهد که برخی از اقلیت‌های نژادی اگرچه در بهترین مناطق شهر زندگی می‌کنند، نسبت به دیگران از جرم ترس بیشتری ابراز می‌کنند. به تأیید آن، این پژوهش نشان می‌دهد که والدین متعلق به اقلیت قومی نسبت به والدین متعلق به اکثریت قومی، ترس بیشتری از بزه‌دیدگی فرزندان دارند. اکثراً هدف تجاوز، ناهنجاری اجتماعی، تهاجم، حمله انتحار و ترور قرار می‌گیرند. همچنین پژوهش صادقی فسایی و میرحسینی (۱۳۹۰) و نیز ربانی و همتی (۱۳۸۹) نشان می‌دهد که والدین اجاره‌نشین نسبت به والدین دارای منزل مسکونی شخصی، ترس یکسان از بزه‌دیدگی فرزندان‌شان دارند و میان نوع مسکن والدین و ترس از بزه‌دیدگی فرزند ارتباط معناداری نیافته و با پژوهش فعلی هم‌سوست. دلیلش این است که در شهر کابل تهدیدهای مداوم امنیتی،

۱. یکی از علت‌های که افراد باسواد در شهر کابل بیشتر از دیگران از جرم هراسان‌اند، این است که در این اواخر هدف بیشتر حملات انفجاری، انتحاری و ترور مدارس و مراکز آموزشی دخترانه و پسرانه، آموزشگاه‌ها، دانشگاه‌ها و افراد دارای تحصیلات هستند.

2. Tavlör & eitles

کیف‌قاپی، مزاحمت، دزدی از منزل، زورگیری، حمله مسلحانه و انفجار وجود دارد و همه شهروندان کابل، چه اجاره‌نشین و چه ساکنان خانه‌های شخصی، احساس یکسان از ترس دارند و تفاوت معناداری در میزان هراس از بزه دیدگی فرزندان در بین آنان دیده نمی‌شود.

پژوهش‌های صدیقی سروستانی و نیمروزی (۱۳۸۹)، امیرکافی و فتحی (۱۳۹۰)، بر نقش پیوند محله‌ای بر ترس از جرم تأکید دارد و ارتباط میان پیوند محله‌ای و ترس والدین از بزه دیدگی فرزندان را تأیید می‌کند. نتایج پژوهش حاضر هم با آن هم‌جهت است. پژوهش فعلی تأکید دارد که احساس همدیگرپذیری، اعتماد میان شهروندان و مراقبت از یکدیگر در پیوند محله بیشتر مؤثر است و به کاهش ترس والدین در ناحیه ششم شهر کابل منجر شده است.

جکسون (۲۰۰۶) به این نتیجه رسیده است که بی‌سازمانی اجتماعی محله در افزایش بزه‌دیدگی تأثیر دارد. همچنین در کنار آن، پژوهش‌های عشایری (۱۳۹۷)، جهانی (۱۳۹۰) و پنج‌تنی (۱۳۹۳) رابطه میان بی‌سازمانی محله و ترس از بزه‌دیدگی را تأیید می‌کند. نتایج پژوهش فعلی نیز نشان می‌دهد به هر میزان که بی‌سازمانی اجتماعی در سطح محله افزایش یابد، میزان ترس والدین از بزه‌دیدگی فرزندان نیز افزایش می‌یابد. دلالت کاربردی این پژوهش بر نقش مؤثر توجه بیشتر مدیران دولتی، شهرداری و نیروی انتظامی در تنظیم بی‌سازمان اجتماعی در محله تأکید می‌کند. بازسازی و نظم‌بخشی بی‌نظمی اجتماعی (روسی‌گری، ولگردی، مردان خیابانی...) و فیزیکی (خیابان بدون چراغ، خانه‌های مخروبه، ناامنی ناشی از انفجار و انتحار...) ممکن است نقش مؤثری در تقویت احساس سازمان‌یافتگی محیط در بین شهروندان و کاهش ترس از بزه‌دیدگی داشته باشد.

طبق نتایج تحقیقات جونز^۱ (۲۰۰۰) و اندریو^۲ (۲۰۰۹)، تنوع قومی در محله با ترس والدین از بزه‌دیدگی فرزندان ارتباط دارد؛ ولی برخلاف آن، پژوهش فعلی افزایش تنوع قومی در محله را باعث افزایش ترس والدین از بزه‌دیدگی فرزندان می‌داند و با آن‌ها همسوست؛ یعنی با افزایش تنوع قومی در شهر کابل، میزان ترس از بزه دیدگی فرزندان بیشتر می‌شود؛ زیرا به‌علت افزایش تراکم جمعیت ناهمگن و مهاجرت بیش از حد، شهروندان سبک زندگی و فرهنگ‌های یکدیگر را کمتر درک می‌کنند و ترس از جرم در آنان افزایش می‌یابد.

پژوهش‌های نیازی، شاطریان، بابایی، صدیق محمدی (۱۳۹۴) تأیید کرده است که با افزایش رضایت از عملکرد پلیس، ترس از بزه‌دیدگی کاهش می‌یابد؛ ولی طبق یافته‌های پژوهش فعلی، میزان رضایت یا ناراضی‌تی از عملکرد پلیس در ناحیه شش، بر میزان ترس والدین از بزه‌دیدگی

1. Jones
2. Andrew

فرزندان تأثیر ندارد و یافته پژوهش فعلی نیز با آن‌ها همسوییست؛ یعنی هرچه در شهر کابل میزان نارضایتی از عملکرد پلیس بیشتر باشد، به همان میزان ترس افراد نیز افزایش می‌یابد. حضور گشت‌های منظم پلیس در شهر، سرعت و قاطعیت پاسخ‌گویی، رسیدگی به جرائم بزرگ، برخورد مناسب با مردم و به‌کارگیری پلیس آموزش‌یافته در جلب رضایت شهروندان از عملکرد پلیس مؤثر است. در حالی که تحقیقات تقی‌پور حاوی (۱۳۹۷) و احمدی، عربی، حکیمی نیا (۱۳۹۲) این رابطه را به‌صورت معکوس می‌دانند. از مجموع داده‌های آماری به دست می‌آید والدین با بزه‌دیدگی مکرر فرزند، نسبت به سایر جامعه آماری احساس ترس کمتری از بزه‌دیدگی فرزند دارند. دلیل آن این است که این والدین یک یا چندین مرتبه تجربه بزه‌دیدگی فرزند دارند و تدابیر احتیاطی بیشتری نسب به سایر افراد در نظر می‌گیرند. با توجه به داده‌ها پیشنهادهای زیر ارائه می‌شود:

۱. امنیت شهروندان از طریق نهادهای رسمی (پلیس، اطلاعات، شهرداری) و نهادهای غیررسمی (انجمن‌ها، نهادهای داخلی و خارجی و...) در خیابان و مناطق جرم‌خیز شهر بیشتر تقویت شود.
۲. با توجه به رابطه بی‌سازمانی اجتماعی و ترس والدین، توصیه می‌شود دولت از طریق شهرداری کابل و وزارت شهرسازی از برنامه طراحی محیطی جرم برای رفع آن اقدام نمایند. مانند: جمع‌آوری معتادان، گدایان و افراد خیابانی از خیابان‌های شهر کابل، نصب روشنایی برای کوچه، خیابان، پارک‌ها، و سایر معابر عمومی در شهر؛
۳. مسئله ترس از جرم سوبه‌های متعدد حقوقی، جامعه‌شناختی و روان‌شناختی دارد؛ بنابراین توصیه می‌شود پژوهشگران برای تبیین ترس از جرم در کشور از دیدگاه پژوهشگران میان‌رشته‌ای استفاده کنند.

۴. هرچند موضوع این مقاله ترس از بزه‌دیدگی در ناحیه شش شهر کابل است، پیشنهاد می‌شود نویسندگان به‌صورت مکرر و پیمایشی ترس از جرم را بررسی کنند.

۵. موضوع و جامعه آماری این تحقیق، شهر کابل (افغانستان) است؛ ولی جمهوری اسلامی ایران به‌لحاظ اشتراکات فرهنگی، دینی، هم‌جواری و به‌خصوص تجربه و آشنایی مطلوبی که از افغانستان دارد، می‌تواند از یافته‌های این پژوهش استفاده کند و از طریق مشاوره‌دان و گسترش آموزش عالی، در این زمینه به حکومت و مردم افغانستان یاری رساند.

منابع

الف. فارسی

- احمدی، حبیب؛ عربی، علی و حکیمی نیا، بهزاد (۱۳۹۲)، «بررسی رابطه مصرف رسانه‌ای و ترس از جرم (مورد مطالعه: شهر کرج)»، **مطالعات جامعه‌شناختی شهری (مطالعات شهری)**، شماره ۷، ۷.
- امیرکافی، مهدی، فتحی، شکوفه (۱۳۹۰)، «بررسی عوامل مؤثر بر دل‌بستگی به محله مسکونی (مطالعه موردی: شهر کرمان)، **مجله مطالعات اجتماعی ایران**، دوره پنجم، شماره ۱، پاک‌نهاد، امیر (۱۳۸۸)، «سنجش و مدیریت ریسک جرم، پایان‌نامه دکتری حقوق جزا و جرم‌شناسی»، **دانشگاه شهید بهشتی، تهران**.
- تقی‌پور حاوی، آزاده (۱۳۹۷)، «بررسی میزان و عوامل ترس از جرم در شهرکرد، پایان‌نامه کارشناسی ارشد حقوق جزا و جرم‌شناسی، **دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد**.
- جهانی، سمانه (۱۳۹۰)، «ترس از جرم در فضاهای عمومی شهر مشهد»، پایان‌نامه کارشناسی ارشد حقوق جزا و جرم‌شناسی، **دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد**.
- چبیشه، فرات (۱۳۹۲)، «بررسی عوامل اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی مؤثر بر ترس از جرم (مورد مطالعه: شهروندان اهواز)، پایان‌نامه کارشناسی ارشد علوم اجتماعی، **دانشگاه شهید جمران اهواز، اهواز**.
- ربانی خوراستگانی، رسول، همتی، رضا (۱۳۸۷)، «تبیین جامعه‌شناختی ترس از جرم: مطالعه موردی شهروندان زنجان، **جامعه‌شناسی ایران**، سال نهم (۳ و ۴)، صص ۵۸ تا ۸۵.
- الستی، ساناز، حسن‌پور، معصومه (۱۳۸۵)، «بزه‌دیده‌شناسی و پیشگیری از بزه‌دیدگی، **دادرسی**، شماره ۵۶، صص ۲۴ تا ۲۷.
- سیدزاده ثانی، سید مهدی (۱۳۸۷)، «ترس از بزه‌دیدگی مکرر»، **مجموعه مقالات نخستین همایش ملی پیشگیری از جرم، پیشگیری از تکرار جرم و بزه‌دیدگی**.
- سیدزاده ثانی، سید مهدی، کرمانی، سعید (۱۳۹۲)، «ترس از جرم در مشهد؛ میزان و عوامل»، **پژوهشنامه حقوق کیفری**، سال ۴، شماره ۲.
- صدیقی سروسستانی، رحمت‌الله، نصر اصفهانی، آرش (۱۳۹۹)، «مطالعه عوامل مؤثر بر ترس از جرم در محله‌های شهری (مطالعه محله‌ای در منطقه ۵ شهر تهران)»، **مجله مسائل اجتماعی ایران**، شماره ۳.

- عبدالملکی، احمد (۱۳۹۵)، «تبیین پدیده ترس از جرم در شهر تهران»، پایان‌نامه دکتری جامعه‌شناسی، دانشگاه پیام نور، تهران.
- عبدالملکی عشایری (۱۳۹۷)، «تبیین جامعه‌شناختی عوامل مؤثر بر ترس از جرم در بین شهروندان شهر تهران»، رساله دکتری رشته جامعه‌شناسی، گرایش مسائل اجتماع ایران، دانشگاه کاشان، کاشان.
- علی وردی‌نیا، اکبر؛ جانعلی زاده چوب بستنی، حیدر و پنج تنی، مهدی (۱۳۹۵)، «تحلیل جامعه‌شناختی ترس از جرم: آزمون تجربی نظریه‌های اثربخشی جمعی و پنجره‌های شکسته»، **جامعه‌شناسی کاربردی**، شماره ۲۷.
- علی‌خواه، فردین، نجیبی ربیعی، مریم (۱۳۸۵)، «زنان و ترس از جرم در فضاهای شهری»، **رفاه اجتماعی**، سال ۵ (۲۲)، صص ۱۰۹.
- فرانکی‌پی، ویلیام و ماری‌لین دی مک‌شین (۱۳۹۸)، **نظریه‌های جرم‌شناسی**، ترجمه حمیدرضا ملک‌محمدی، چ ۲، میزان.
- فسایی صادقی، سهیلا، میرحسینی، زهرا (۱۳۸۸)، «تحلیل جامعه‌شناسی ترس از جرم در میان زنان شهر تهران»، **نامه علوم اجتماعی**، شماره ۳۶.
- مالمیر، مهدی (۱۳۸۸)، «مروری بر نظریه‌های جرم‌شناسی و جامعه‌شناختی پیشگیری از جرم بر اساس تقسیم‌بندی ون‌ویک و دوازده»، **فصلنامه پیشگیری از جرم**، شماره ۱۱.
- نجفی ابرندآبادی، علی حسین و دیگران (۱۳۸۴)، **دانشنامه بزه‌دیده‌شناسی و پیشگیری از جرم**، ج ۱ و ۲، تهران: مرکز تحقیقات کاربردی پلیس پیشگیری ناجا، میزان.
- نیازی، محسن؛ شاطریان، محسن؛ بابایی، حسن و صدیق محمدی، محمد (۱۳۹۴)، «فراتحلیل عوامل مؤثر بر ترس از جرم در پژوهش‌های ایرانی»، **مجله مسائل اجتماعی**، شماره ۲.
- نیکوکار، حمیدرضا (۱۳۹۰)، «بررسی بزه‌دیده‌شناختی ترس از جرم»، پایان‌نامه کارشناسی ارشد حقوق جزا و جرم‌شناسی، دانشگاه علامه طباطبایی، تهران.

ب. انگلیسی

- Adams, R. E. and R. T. J. S. p. Serpe (2000), "social integration, fear of crime, and life satisfaction", **43(4)**: pp.605-629.
- Alvi, S., Schwartz, M. D., DeKeseredy, W. S., & Maume, M. O. (2001). "Women's fear of crime in Canadian public housing. " **Violence against women**, 7(6), pp.638-661.

- Andrew V. Papachristos (2009), "Murder by Structure: Dominance Relations and the Social Structure of Gang Homicide", *AJS* Volume 115 Number 1 (July 2009): pp.74-128.
- Barton, M. S., Weil, F., Jackson, M., & Hickey, D. A. (2017), "An investigation of the influence of the spatial distribution of neighborhood violent crime on fear of crime", *Crime & Delinquency*, 63(13), 1757-1776.
- Boardman, B. (2002), **Transcript of Evidence**, ?
- Brewin, C. R. Andrews, B. & Rose, S. (2000), "Fear, helplessness, and horror in posttraumatic stress disorder: " Investigating DSM-IV Criterion A2 in victims of violent crime, *Journal of Traumatic Stress: Official Publication of The International Society for Traumatic Stress Studies*, 13(3), pp.499-509.
- Ferraro, K. F. & Grange, R. L. (1987), "The measurement of fear of crime", *inquiry*, 57(1), pp.70-97.
- Graetz, B., & McAllister, I. (1994), "Dimensions of Australian society", **Macmillan Education AU**.
- Hartman, C. C. (2011), "Be Afraid... Be Very Afraid: Factors Influencing the Fear of Victimization" (**Doctoral dissertation, Youngstown State University**).
- Jansson, K. (2007), **British Crime Survey-measuring crime for 25 years**, London: Home Office.
- Jones, S (2000), **Understanding Violent Crime**. Buckingham: Open University Press.
- Kawachi, I., & Berkman, L. (2000), **Social cohesion, social capital, and health**, *Social epidemiology*, 174 ,7.
- LaGrange, R. L., Ferraro, K. F., & Supancic, M. (1992), **Perceived risk and fear of crime: Role of social and physical incivilities**, *Journal of research in crime and delinquency*, 29(3), 311-334.
- Lane, J., & Meeker, J.W. (2005), **Fear of Gang Crime: A Look at Three Theoretical Models**, *Law & Society Review* 37 (2), 425-456.
- Lee, H. D., Reynolds, B. W., Kim, D., & Maher, C. (2020), **Fear of crime out west: Determinants of fear of property and violent crime in five states**. *International journal of offender therapy and comparative criminology*, 64(12), 1299-1316.
- Loader, Ian (1997), **Private security and the demand for protection in contemporary Britain**. 3, s. 1.: *Policing and Society: An International Journal of Research and Policy*, Vol. 7, pp. 143-162.

- McGahey, R. M. (1986), **Economic conditions, neighborhood organization**, and urban crime, *Crime and justice*, 8, pp.231-270.
- Pantazis, C. (2000), '**Fear of crime**', **vulnerability and poverty**, *British journal of criminology*, 40(3), pp.414-436.
- Sampson, R. J. Raudenbush, S. W. & Earls, F (1997), **Neighborhoods and violent crime: A multilevel study of collective efficacy**, *Science*, 277(5328), pp.918-924.
- Sapolsky, R. M. (2004), **Why zebras don't get ulcers: The acclaimed guide to stress, stress-related diseases, and coping**, Holt paperbacks.
- Skogan, W. G., & Maxfield, M. G. (1981), **Coping with crime: Individual and neighborhood reactions** (Vol. 124): Sage Publications Beverly Hills, CA.
- Stollard, P., & Stollard, P. (2003), **Crime prevention through housing design**. Taylor & Francis.
- Toseland, R. W. (1982). **Fear of crime: Who is most vulnerable?**. *Journal of criminal Justice*, 10(3), pp.199-209.
- Warr, M. (2000), **Fear of crime in the United States: Avenues for research and policy**, *Criminal justice*, 4(4), pp.451-489.

روش استناد به این مقاله:

یوسفی، ضیا حسین؛ حسینی، سید حسین و سیدزاده ثانی، سید مهدی (۱۴۰۱)، «ترس والدین از بزه‌دیدگی فرزندان (مورد مطالعه: ناحیه ششم شهر کابل)»، *ژوئرنل حقوق کیفری*، دوره ۱۳، پیاپی ۲۶، صص. ۲۹۷-۳۲۶
DOI:10.22124/jol.2022.20568.21987

Copyright:

Copyright for this article is retained by the author(s), with first publication rights granted to *Criminal Law Research*. This is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution License (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided that the original work is properly cited.

